
Extra Getijden en Persmededeling - Lillo Waterdorp 2013 nu zondag 11 augustus

- [Een eenmalig historisch Scheldespektakel voor jong en oud](#)
- [Ons programma aangevuld met extra attracties](#)
- [Exclusieve baggercruise met DEME voor de 10 snelste lezers](#)
- [Kleur de reus en fotoshoot voor de jongste Scheldefanaten](#)
- [Het definitieve programma in één oogopslag](#)
- [Volg alle scènes van de Schelde Vrij-parade van 13u15 tot 14u45](#)
- [Fotowedstrijd: win een watererfgoedcadeau](#)
- [Stuur door \(en kijk uit aan het water\)](#)
- [Oproep aan onze leden](#)
- [Dank aan de sponsors en vrijwilligers](#)

[Inschrijven en uitschrijven](#)

Een eenmalig historisch Scheldespektakel voor jong en oud

Op zondag 11 augustus brengt Watererfgoed Vlaanderen alle grote drama's van de Scheldegeshiedenis tot leven op en aan de Schelde in Lillo. Vanuit het Scheldefort Lillo hielden Zeeland en Holland de Schelde meer dan twee eeuwen potdicht. Het was een geweldige klap voor Antwerpen en de hele Zuidelijke Nederlanden. Tussen 1585 en 1792 was de Schelde bij Lillo hermetisch afgesperd voor de zeevaart. In al die tijd kon geen enkel zeeschip Antwerpen via de Schelde bereiken. De afsluiting werd verzekerd door de inzet van militaire wachtschepen. Binnenvaart mocht Lillo alleen passeren na betaling van hoge taksen, en gedurende lange perioden moesten Zeeuwse en Hollandse binnenschepen al hun lading bij Lillo zelfs overladen in Antwerpse binnenschepen, en omgekeerd. De Schelde werd pas terug vrijgemaakt door het Franse leger, dat vrije scheepvaart uitriep tot een mensenrecht. Na de Belgische onafhankelijkheid in 1830 werd de vrije Scheldevaart

definitief gewaarborgd in het Scheidingsverdrag van 1839. Pas daarna verliet het Nederlandse leger Lillo. In 1863 kochten België en 25 andere landen voor altijd de Nederlandse scheepstol af. Van toen af was de rivier helemaal vrij. Het jaarlijkse havenfeest Lillo Waterdorp staat deze maal helemaal in het teken van Schelde Vrij 2013, de viering van de 150ste verjaardag van de afkoop van de Scheldetol. Lillo Waterdorp wordt dit jaar voor de derde maal georganiseerd. Het is één van de aantrekkelijkste, meest relaxte maar ook meest succesrijke maritieme evenementen van het land. Er nemen watererfgoedverenigingen uit heel Vlaanderen aan deel.

[Terug naar top](#)

Ons programma aangevuld met extra attracties

Lillo Waterdorp loopt nu zondag van 10 tot 17 u, aan het haventje van Lillo, langs de Scheldedijk van het dorpje en aan de Scheldesteiger. Het programma zit bomvol demonstraties, opvoeringen en vaartochten. Dit zijn de laatst vastgelegde attracties:

- tentenkamp en demonstraties door middeleeuwse re-enactmentgroep Ortus Phoenix;
- demonstratie nettenbreien door het Nationaal Visserijmuseum Oostduinkerke Navigo;
- expo van de Belgische Marineschilders in de Sint-Benedictuskerk met werk van Ronny Moortgat en Bob De Bruycker, officiële schilders van de Marine, François Bertels, aspirant-schilders van de Marine en Greet Jacobs, kandidaat-schilder 2013;
- expo met Scheldefoto's door Michaël Van Giel in het historische Tolhuisje aan de Scheldedijk;
- liedjes door Hilde Frateur, Belgica-verteltheater door Henk Mesuere en

zeemansliederen door het shantykoor JaKL uit Leopoldsburg.

De cruise Lillo-Oostende met de historische tweemaster De Nele op maandag 12 augustus was in een recordtijd volgeboekt. Via www.denele.be vind je zeker een latere gelegenheid om met dit prachtschip zee te kiezen !

[Terug naar top](#)

Exclusieve baggercruise met DEME voor de 10 snelste lezers

De grote Belgische baggerfirma DEME, die meewerkt aan het onderhoud van de vaargeulen in de Schelde, bouwt op onze Watererfgoedmarkt een verrassende stand waar je zomerse strandpakketten en prachtige boeken kan winnen. Bovendien biedt DEME aan de 10 snelste lezers van Getijden een exclusieve baggercruise aan. De Jade River (foto hiernaast) is momenteel volop aan het werk tussen Lillo en de Berendrechtsluis en zal zondag de historische Scheldeparade afsluiten. Om veiligheidsredenen kunnen slechts 10 passagiers mee aan boord. Ze voeren baggerwerk uit, passeren de Scheldeparade, lossen de baggerspecie stroomopwaarts en keren dan terug naar Lillo. Onderweg krijgen ze deskundige uitleg van de baggerprofessionals aan boord. Wie zondag eens zelf de Schelde wil uitbaggeren, stuurt een mailtje aan communication@deme.be met opgave van naam en schoenmaat. Je moet minstens 12 jaar oud en stevig te been zijn, en op een ladder kunnen klauteren. Daarom kunnen helaas geen rolstoelen of kinderwagens aan boord. De winnaars worden persoonlijk door DEME verwittigd en melden zich bij de DEME-stand op de Watererfgoedmarkt aan om 13u30, waar ze veiligheidskledij en uitleg ontvangen. Je gaat in groep aan boord met een vlet van DEME dat je van de Scheldesteiger naar de Jade River

brengt. Het precieze tijdstip van terugkeer hangt af van de werkomstandigheden. Je bent één of enkele uurtjes onderweg, maar wel voor een onvergetelijke Schelde-ervaring. Veel baggerplezier !

[Terug naar top](#)

Kleur de reus en fotoshoot voor de jongste Scheldefanaten

De jongste Scheldefanaten kunnen zich de hele dag de ogen uitkijken op boten, Romeinse legionairs, Vikingen, middeleeuweners en Franse soldaten, met een echte Napoleon. Ze kunnen het ijzingwekkende verhaal van het Zuidpoolschip Belgica volgen. Op onze eigen stand kunnen historische Scheldeprenten worden ingekleurd, zoals die van de boze tolheffende reus Antigoon in de Antwerpse burcht. Je kan je tekening ophangen op onze stand of meenemen naar huis. Alle jongens en meisjes kunnen zich verkleden als de Scheldegod Scaldis of zijn echtgenote, de Antwerpse stedemaagd Antverpia, en daar een huwelijksfoto van laten maken die we op onze website plaatsen en je kunnen nasturen.

[Terug naar top](#)

Het definitieve programma in één oogopslag

Re-enscenering Schelde Vrij

van 13u15 tot 14u45 – alle scènes staan verderop in deze Getijden

Watererfgoedmarkt

Doorlopend infostands en demonstraties door:

Watererfgoed Vlaanderen

Belgian Ships Archive

Pandora Publishers Belgica Genootschap

The New Belgica

Zeescouts Antwerpen

The Mission to Seafarers

Revos (de T'ai)

Scheepvaartmuseum Baasrode

Vrimo-Belmar

Nationaal Visserijmuseum Navigo
De Vrienden van het Nationaal Scheepvaartmuseum
Simon Stevin Stichting
Stichting Behoud Hoogaars
Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen
DEME

Havenpodium

10u45 Verteltheater 'De winter van de Belgica' door
Henk Mesuere
11u30 Liedjes 'De Scheldegodin in woord en lied'
door Hilde Frateur en Cis Peeters
12u30 Verteltheater 'De winter van de Belgica' door
Henk Mesuere
15u00 Zeemansliederen door JaKL Shantykoor
Leopoldsburg

Expo's

Scheldefoto's van Michaël Van Giel in het Tolhuisje
Werken van de Belgische Marineschilders in de Sint-
Benedictuskerk
Werk van Marie-Louise Steins in het Landshuis

Historische kampen

Romeinen (Legio XI CPF)
Vikingen (Viking Genootschap)
Middeleeuwers (Ortus Phoenix)
Napoleon (RONA-groep)

Historische schepen aan de Scheldesteiger

Bezoek aan en rondvaarten met:
de Avontuur
de Jacqueline-Denise
de Kamper Kogge
de Nele
de T'ai
de TH 49 De Drie Gebroeders
de Vrouwe Nele

de YE 36 Andries Jacob

Animatie en geleide wandelingen

Kris Dockx en compagnie

Werner Bril en collega's

Kindergrime door Laurien Huygebaert

Maritieme hapjes

Scaldis Jachtclub Lillo

Palingrokerij 't Tonnetje

Lillo Boekendorp

De grootste openluchtboekenmarkt van het land

Gratis veerdienst Lillo-Doel

Vertrek Doel: 10u30, 11u30, 13u00, 14u00, 15u00,
16u00, 17u00, 18u00 en 19u00

Vertrek Lillo: 10u00, 11u00, 12u30, 13u30, 14u30,
15u30, 16u30, 17u30 en 18u30

[Terug naar top](#)

Volg alle scènes van de Schelde Vrij-parade van 13u15 tot 14u45

In het raam van de viering van de 150ste verjaardag van de afkoop van de Scheldetol worden eenmalig een tiental beslissende historische taferelen uit de Scheldegeshiedenis heropgevoerd. Nabij het Tolhuisje kan je live commentaar door havenschepen Marc Van Peel volgen. Een goed uitzicht heb je ook vanop de Scheldedijk langs het haventje en vanop de loopbrug van de Scheldesteiger. Je kan de scènes ook volgen met een programmaboekje. De Scheldesteiger zelf is tijdens de parade afgesloten.

13u15

Startschot

door Eric Van Hooydonk en Marc Van Peel

13u20

Tweegevecht tussen Antigoon en Brabo Proclamatie van de vrije Scheldevaart

Volgens de Antwerpse stadslegende hief de boze reus Antigoon tol van voorbijvarende schippers en hakte hij de hand af van al wie niet betaalde. De Romeinse legerofficier Brabo uit het leger van Julius Caesar verslaat zondag nog eens Antigoon in een tweegevecht, hakt zijn hand af en werpt die in de Schelde ('Hand-werpen'). Sindsdien was de Schelde voor Antwerpen vrij. Brabo proclameert de vrijheid van de riviervaart volgens de regels van de Romeinse wetboeken, die later het statuut van alle wereldrivieren hebben beïnvloed.

13u25

Vikingraid Versterking van de Schelde door keizer Otto II

In de negende eeuw werd het Scheldeland geteisterd door de Vikingen. In 836 plunderden ze Antwerpen. Zondag voeren de Vikingen een nieuwe raid op Lillo uit. Ze roven een kist met tolgeld uit het Tolhuisje aan de Schelde. Met moeite herstelde de overheid het gezag. Gelukkig komt de Duitse keizer Otto II in Lillo het herstel van de orde en de bouw van de veilige burcht het Steen in Antwerpen aankondigen !

13u30

Heffing van middeleeuwse Scheldetol

In de middeleeuwen werden naar Antwerpen opvarende zee- en binnenschepen gehinderd door loodzware tolheffingen, die de inzet waren van veel politieke en juridische strijd. De Tol van Iersekerood of Tol van Zeeland was de meest schadelijke. Zondag moet de kogge van Kampen op weg naar Antwerpen tol betalen aan de Brabantse hertog,

wiens tollenaar het geld komt ophalen met een roeiboot. Maar de tollers beletten Antwerpen niet om snel een wereldhaven te worden !

13u45

Sluiting van de Schelde en overlading door binnenschepen

Na de herovering van het opstandige Antwerpen door het Spaanse leger in 1585 sloten de Zeeuwen en de Hollanders de Schelde meer dan twee eeuwen af. In 1648 werd de sluiting bezegeld in de Vrede van Munster, die de onafhankelijkheid van de Nederlandse Republiek erkende. Zeeschepen mochten niet meer naar Antwerpen doorvaren en binnenschepen moesten voor Lillo worden overgeladen onder controle van een Nederlands wachtschip. De Nele is zondag het wachtschip en voert Hollandse en Zeeuwse vlaggen. De TH 49 onder Antwerpse vlag en de YE 36 onder Middelburgse vlag laden voor Lillo goederen over. Eén van de droefste taferelen uit meer dan 2000 jaar Scheldegeschiedenis !

14u00

De Keteloorlog

In 1784 trachtte de Oostenrijkse keizer Jozef II de vrije vaart op de Schelde gewapenderhand te forceren door de brik Louis vanuit Antwerpen naar zee te laten afvaren. Voorbij Lillo werd hij door het Nederlandse wachtschip Dolfijn onder vuur genomen. Een kogel trof de soepketel aan dek, waarna de kapitein van de Louis zich overgaf en de operatie een roemloos einde kreeg. Zij staat sindsdien bekend als de Keteloorlog. De Nele speelt zondag de rol van de Dolfijn en de Jacqueline-Denise, onder Oostenrijkse keizerlijke vlag, die van de Louis.

14u15

Proclamatie van de vrijheid van de Schelde door de Fransen

De Schelde werd pas echt opengemaakt door de Fransen, die de vrije vaart op rivieren in 1792 plechtig afkondigden in Antwerpen. Zondag komt de Franse generaal de la Bourdonnaye de vrijheid van de Schelde en de Maas ook in Lillo bekendmaken. Eindelijk waait de zeewind terug tot in Antwerpen en wordt ons land terug een maritieme natie !

14u20

Inspectie van Lillo door Napoleon

In 1809 mislukte een grote Engelse aanval op de Franse marinebasis in Antwerpen. Het jaar daarop kwam Napoleon orde op zaken stellen en versterkte hij het Scheldefort van Lillo. Tijdens zijn inspectie van Lillo nu zondag komt hij zijn plannen toelichten. Vandaag staan in Lillo nog steeds verschillende militaire bouwwerken van Napoleon, waaronder het Kruitmagazijn in het centrum, een bezoek meer dan waard.

14u25

Belgisch-Nederlandse onafhankelijkheidsstrijd, ondertekening van het Scheidingsverdrag en aftocht van de Nederlanders uit Lillo

In 1830 scheurde België zich af uit het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden. In 1839 werd in Londen het Scheidingsverdrag ondertekend, waarin tot vandaag de Belgische rechten op de Schelde zijn verankerd. Na de ondertekening van dit verdrag verlieten de Nederlanders Lillo, waar ze gedurende eeuwen de scheepvaart hadden geblokkeerd. Zondag beeldt de officieuze Lillose burgemeester Kris Dockx met zijn compagnie de uitroeping van de Belgische onafhankelijkheid, de afkondiging van het

Scheidingsverdrag en de verdrijving van de laatste Hollanders uit.

14u30

Het eerste schip verlaat tolvrij de haven van Antwerpen

In 1863 kocht België met een 25-tal maritieme naties de in het Scheidingsverdrag vastgelegde Nederlandse Scheldetol af. De Marnix de Sainte-Aldegonde (zondag gespeeld door de T'ai) verliet als eerste schip tolvrij de haven van Antwerpen.

14u35

Een Belgisch en een Nederlands binnenvaartschip kruisen elkaar

Een afzonderlijk thema in de Scheldegeschiedenis zijn de perikelen rond de Schelde-Rijnverbinding. De natuurlijke verbinding werd in de jaren 1860 door Nederland afgedamd en een verdrag uit 1925 over een nieuw Schelde-Rijnkanaal werd door Nederland weggestemd. Pas in 1963 werd een akkoord bereikt over de aanleg van de huidige Schelde-Rijnverbinding. Dit lange binnenvaartgeschil wordt zondag uitgebeeld door de Belgische Vrouwe Nele en de Zeeuwse Avontuur, die elkaar voor Lillo kruisen.

14u40

Demonstratie met een hedendaags baggerschip

Sinds het einde van de negentiende eeuw worden de vaargeulen in de Schelde op diepte gehouden en verbeterd door baggerwerken, zodat de steeds groter wordende zeeschepen Antwerpen kunnen blijven bereiken. Ook vandaag is baggerwerk nodig om Antwerpen zijn rol als wereldhaven te kunnen laten spelen. Verdiepingswerken werden afgesproken in Vlaams-Nederlandse verdragen van 1995 en 2005. Door de laatste verdieping kan Antwerpen de

allergrootste containerschepen ontvangen. De Jade River van de Belgische baggerfirma DEME is zondag echt bij Lillo aan het werk en sluit de Scheldeparade af.

[Terug naar top](#)

Fotowedstrijd: win een watererfgoedcadeau

De afkoop van de Scheldetol werd eerder luisterrijk gevierd in 1863, 1883, 1888, 1913 en 1963. Het feestprogramma van 2013 is waarschijnlijk het mooiste ooit. Zo loopt momenteel de niet te missen tentoonstelling 'Nooit meer dicht' in het Antwerpse Felixarchief. Onze Schelde Vrij-parade nu zondag is nooit eerder vertoond en willen we vastleggen in beeld, voor onze website en latere publicaties (waarbij we natuurlijk de auteur vermelden). We nodigen iedereen uit om kiekjes van de scènes te maken en ze ons snel te bezorgen via secr@watererfgoed.be. De mooiste inzendingen belonen we spoedig met een watererfgoedcadeau (het nieuwe boek *Strijd om de stroom* over de politieke geschiedenis van de Schelde, een fles Belgica-genever of een fles Belgica-bier).

[Terug naar top](#)

Stuur door (en kijk uit aan het water)

We hopen dat je zondag vanaf 10 uur mee komt genieten van een heerlijk Scheldedagje. Stuur deze nieuwsbrief zeker door aan je vrienden en collega's. Iedereen kan zich onderaan deze Getijden kosteloos op de nieuwsbrief abonneren. Parkeren kan alleen langs de Scheldelaan. Helaas is er geen openbaar vervoer. De Scheldesteiger van Lillo is volledig voorbehouden voor het evenement; de overheid laat niet toe dat er passanten aanmeren. Wees voorzichtig aan het water. De reddingsdienst op de Schelde is bereikbaar via 0473 88 64 67.

[Terug naar top](#)

Oproep aan onze leden

Al onze leden, ook wie er wegens vakantie niet bij kan zijn, kunnen van Lillo Waterdorp gebruik maken om hun activiteiten te promoten voor een breed waterminnend en historisch geïnteresseerd publiek. Op onze stand op de Watererfgoedmarkt verspreiden we graag jullie folders, flyers en promotiemateriaal, en eventueel kunnen we nog standje bijplaatsen voor 'last minute'-deelnemers. Stuur een mailtje naar secr@watererfgoed.be en we spreken verder af.

[Terug naar top](#)

Dank aan de sponsors en vrijwilligers

Watererfgoed Vlaanderen dankt alle sponsors, medewerkers, leden en vrijwilligers. Bijzondere dank richten we aan het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen, de Stad Antwerpen, het District Berendrecht-Zandvliet-Lillo, de Provincie Antwerpen, Heroes2C, DEME, Landtmeters, kapitein Geert De Vriese, kapitein Alain Pels, Eddy Stuer, Noël Fasquelle en Mia De Wilde.

[Terug naar top](#)

Inschrijven en uitschrijven

Deze nieuwsbrief bereikt meer dan 6.200 geïnteresseerde lezers in België en het buitenland.

Klik [hier](#) als je Getijden niet rechtstreeks ontving maar vanaf nu een kosteloos abonnement wil.

Klik [hier](#) als je niet langer Getijden wil ontvangen.

[Terug naar top](#)

Watererfgoed Vlaanderen verenigt en verdedigt al het nat en droog watererfgoed in Vlaanderen (meer dan 100 organisaties actief rond historische schepen,

scheepvaart- en havenmusea, watermonumenten, watertradities, -kunst en -cultuur, toeristische en commerciële dienstverleners i.v.m. watererfgoed, experts, onderzoekers en liefhebbers). De koepel ijvert voor het behoud en de valorisatie van alle watererfgoed in Vlaanderen, voor de versterking van het waterbewustzijn van de Vlaming en voor de internationale uitstraling van Vlaanderen als baken van scheepvaart-, haven- en watercultuur.

Het lidmaatschap van onze vrijwilligersvereniging kost maar 25 EUR per jaar. Daarmee verleen je onze actie een belangrijke materiële en morele steun.

vzw Watererfgoed Vlaanderen, Emiel Banningstraat 25, 2000 Antwerpen,
www.watererfgoed.be, secr@watererfgoed.be